

מטעמי תורת זילים

פרשת האזינו – מעלת מיתת הנשיקה

הקב"ה ציוה את משה רבינו לפני מותו "עלה אל הר העברים הנה הר נבו אשר בארץ מואב אשר על פני ירחו וראה את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל לאחזה: ומת בקר אשר אתה עלה שמה והאסף אל עמך כאשר מת אהרן אחיד בהר הקר ונאסף אל עמיו" (דברים לב, מט-ס). משה רבינו אכן עלה על "הר נבו" ושם הוא מת שנאמר "וימת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': ויקבר אתו בג' בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את קברתו עד היום הנה: ומשה בן מאה ופעשים שנה במתו לא קהתה עינו ולא נס לחה" (דברים לד, ה-ז). ומיתתו של משה היתה "על פי ה'" כלומר ב'מיתת נשיקה' (ילקוט שמעוני פרשת ואתחנן רמז תתכא, ספר יצוניי פרשת וזאת הברכה ד"ה על פי ה', עפ"י גמי מועד קטן דף כח ע"א בשם ר' אלעזר).

ויש להתבונן, מהי 'מיתת נשיקה' שבה מת משה רבינו? ובמה מעולה מיתה זו יותר מכל שאר המיתות שמתים בהם בני האדם?

פעולת הנישוק בעולם הזה מקשרת רוחנית בין שני אנשים

פעולת 'הנשיקה' (רקונאטי על התורה פרשת ויחי ד"ה יספר הזוהר תא חזי, ע"י יוסף) על מדרש תנחומא פרשת ואתחנן (ו) **שבאה מתוך חביבות אחד לשני** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה רבי יהודה אמר) **בחשק ואהבת הלב** (יאר החמה) על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה 'הנה אנכי מהרמ"ק), **מקשרת בין הנושק לנשוק האהוב לו** (רקונאטי על התורה פרשת ויחי ד"ה יספר הזוהר תא חזי, ע"י יוסף) על מדרש תנחומא פרשת ואתחנן (ו) **ורוח של האחד נדבק ברוח של השני** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה הנה אנכי שולח, יזוהר חדשי שיר השירים דף עד ע"א ד"ה אמר ליה) **ונעשה לאחד** (זוהר פרשת תרומה דף קמו ע"א – ע"ב ד"ה אלא הא אוקמוה), **כך שבכל אחד מהם כלול רוחו ורוח חברו** (זוהר חדשי שיר השירים דף עד ע"א ד"ה אמר ליה), **ואין אהבה של דבקות אלא על ידי הנשיקה** (זוהר פרשת תרומה דף קמו ע"א – ע"ב ד"ה אלא הא אוקמוה) **בפה** (זוהר חדשי שיר השירים דף עד ע"א ד"ה יאמר ליה היאדי מדרש הנעלם), **לפי שהפה הוא המקור לרוחו של האדם וממנו הוא יוצא** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה הנה אנכי שולח, זוהר פרשת תרומה דף קמו ע"א – ע"ב ד"ה אלא הא אוקמוה. ראה תרגום אונקלוס בראשית ב, ז על תיבות הפסוק "לקנש תח"ה) **ועל ידו גם נדבקות רוחות בני האדם זו לזו** (עפ"י זוהר פרשת פקודי דף רנד ע"א ד"ה בהאי היכלא היכלות דקדושה).

זה הטעם שכאשר נפגשים אנשים שהיו מרוחקים זמן רב, הם מנשקים זה את זה. **כי ריחוק הגוף גרם גם ריחוק הנפש והלב, לפיכך בהתקרבתם יחד שוב הם נושקים זה את זה לעורר אהבה ולהידבק ברוחם כבראשונה**. כך היה עם אהרן ומשה שנפגשו בהר האלקים ונשקו זה לזה שנאמר "ויאמר ה' אל אהרן לך לקראת משה המדברך וליך ויפגשו בהר האלקים וישק לו" (שמות ד, כז). **וכן הוא כאשר נפרדים שני אוהבים וקרובים, שאז ראוי להם לנשק זה את זה טרם ריחוקם כדי להדביק רוחם ונפשם יחד, להיות האהבה חרותה על לוח לבם**. ואף שגופם יהיה מעתה רחוק זה מזה, הרי שהנפשות והלבבות יהיו קרובים בקשר האהבה ביניהם היות שנקשרו על ידי הנשיקה (נזר הקדושי בראשית רבה ע, יא ד"ה בר מן תלת, שרש ישי' לר' שלמה אלקבץ על מגילת רות בבבאור הפסוק וישתנה קולו ותבכינה עדי). **וכן הוא כאשר רוצה האב להראות את אהבתו לבנו הוא מחבקו להראות לו קשר גופני, וגם מנשקו להראות לו קשר נפשי שינפשו קשורה בנפשו** (אלשיך הקדושי בפירושו לשיר השירים הנקרא שושנת העמקים דף ג ע"א פרק א על הפסוק 'ישקני מנשיקות פיהו').

מטעם זה כנסת ישראל ביקשה מהקב"ה לא רק את אהבתו אליה אלא גם את נישוקו שנאמר "וישקני מנשיקות פיהו" (שיר השירים א, ב), **כי כנסת ישראל רוצה שיהיה דבקות בין רוחותיהם של עם ישראל לבין הקב"ה כמו שפעולת הנישוק הגשמית מביאה לחיבור שתי רוחות** (עפ"י זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה הנה אנכי) **של אוהבים המנשקים זה את זה בניהם, ומראים כי רוח אחת להם לרוח אהבתם** (יתולעת יעקב בחלק מנחה של שבת דף לא ע"א טור א ד"ה ובמדרשו. וראה ימדרש לפירושי לר' שלמה שלם דרוש הכ"ד ויווגי המוחין ד"ה ויבן נא"ה' שזה מוכרח לפני קיום המצוה וד"ל). **ומשום כך מי שחלילה מת לו בן או בת צריך להיזהר שלא לנשק אותם במותם, כי דבקות רוח האב והאם בבנם או בתם המתים על ידי נישוק פה אל פה או בכל מקום אחר שידבק הבל פיהם באותם המתים – הרי זה גורם שידבק כוח 'המיתה' גם בנפשות שאר בניהם ובנותיהם החיים, אשר גם הם מכוחם וחיותם של אותם אב ואם. ובזה הם מקצרים את חייהם של שאר ילדיהם רחמנא ליצלן** (מעבר יבקי' שפת אמת תחילת פרק יא ד"ה מי שמת לו).

האבות הקדושים היו נושקים אחד את השני כדי לחבר בין הנפשות

האבות הקדושים היו נושקים אחד את השני, כי על ידי כן היו קושרים בין נפש הנושק לנשוק. כך היה עם יצחק אבינו כאשר בירך את בנו וביקש שיישק לו לפני הברכה "ויאמר אליו יצחק אביו גֶּשֶׁה נָא נִשְׁקָה לִי בְּנִי: ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בגדי יצחק אביו ויברכהו" (בראשית כז, כו-כז) **ורצונו היה שעל ידי הנישוק יהיה חיבור הנפשות ותחול ברכתו על בנו** (ימדרש האיתמרי דרוש כא ד"ה וא"ת). **ואכן זה הביא לא רק לחיבור הרוחני אלא גם לחיבור הגשמי בקבר** (נזר הקדושי לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה סה, יח ד"ה יאת נשקני בקבורה עפ"י המדרש). **וכן יעקב אבינו נישק את אפרים ומנשה שנאמר "ועיני ישראל קבדו מאד לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם"** (בראשית מח, י) **על מנת לקשר בין נפשו לנפשם** (יספורנו בראשית מח, י ד"ה וישק, אלשיך הקדושי פרשת ויחי מח, י ד"ה והנה יוסף) **באמצעות הנישוק פה אל פה** (אלשיך הקדושי פרשת ויחי מח, י ד"ה והנה יוסף) **ועל ידי כך גם תחול עליהם ברכתו** (יספורנו בראשית מח, י ד"ה וישק).

וזו היתה כוונתו של יעקב כאשר נישק לרחל (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה רבי יהודה אמר) **שבע נשיקות** (יעבודת ישראל למגיד מקוויניץ פרשת וישלח על הפסוק ויאמר שלחני כי עלה השחר, מעבר יבקי' בחלק אמרי נעם פרק ח) **כמספר תיבות הפסוק "וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבד"** (בראשית כט, יא) (מעבר יבקי' בחלק אמרי נעם פרק ח) **ועשה זאת לפי מדת 'רוח הקודש' ששרתה עליו באותה העת** (יעבודת ישראל למגיד מקוויניץ פרשת וישלח על הפסוק ויאמר שלחני כי עלה השחר) **על שמצא את**

בת זוגו (אלשיך הקדושי) פרשת ויצא על הפסוק (וישק) **ובמטרה לקשר בין נפשו לנפשה** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה רבי יהודה אמר, 'אלשיך הקדושי' פרשת ויצא על הפסוק וישק) **כי בהיותם קרובים הרי שורש רוחניותם חוצב למעלה ממקום אחד ומדרגת נפשם שם קרובה, אלא שנפרדו בעולם הזה בגופם המבדיל ביניהם. ועל ידי שנשקו זה את זה נדבק רוחם כפי מדרגתם למעלה** (נור הקדושי' בראשית רבה ע, יא ד"ה בר מן תלת). **וזה גרם ליעקב שלא היה יכול לבו להחזיק מעמד והוא התעורר באותה שעה לבכי** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה רבי יהודה אמר), **כאשר צפה ב'רוח הקודש' שרחל לא עתידה להיקבר עמו** (רש"י בראשית כט, יא).

וכן עשה יוסף הצדיק כאשר פגש את אָחיו שנאמר "וַיִּנְשֶׁק לְכָל אָחָיו" (בראשית מה, טו) כדי להורות להם כי נפשו קשורה בנפשם למרות שהם הצרו לו. כי זה מהות הנשיקה פה אל פה להורות חיבור נפש בנפש (האלשיך הקדושי' פרשת ויגש פרק מה, יד ד"ה ומיד וישק). **וכן כאשר נפטר יעקב אבינו נישק יוסף את גופו שנאמר "וַיִּפֶל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיִּבְדֹּךְ עָלָיו וַיִּשָּׁק לוֹ" (בראשית נ, א) על מנת לקשר בין נפשו לנפש יעקב אביו** (נור הקדושי' בראשית רבה צו, ה ד"ה בשבילך אמרתי אמותי). **ולא היה בזה פגם של נישוק המת כי 'יעקב אבינו לא מת' (אור החיים הקדושי' בראשית נ, א). וכן כאשר פגש משה רבינו את יתרו חותנו הוא נישק לו שנאמר "וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חַתָּנוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשָּׁק לוֹ וַיִּשְׁאַלְוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֵאוּ הָאֲהָלָה" (שמות יח, ז) (להרחבה על כך שיעקב אבינו נשאר חי ראה מאמרנו לפרשת ויחי – יעקב אבינו לא מת).**

אחרי ששמואל הנביא משח את שאול למלך הוא נישק לו שנאמר "וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל אֶת פֶּדַי הַשֶּׁמֶן וַיִּצַק עַל רֹאשׁוֹ וַיִּשְׁקֵהוּ וַיֵּאמֶר הֲלוֹא כִּי מִשְׁחָךְ הוּא עַל נְחֻלְתּוֹ לְגִיד" (שמואל א' י, א) ושמואל עשה זאת כי שאול היה משבט בנימין ואילו המלוכה היתה מיוחדת לשבט יהודה, ועל ידי הנישוק דיבק שמואל הנביא את רוחו ברוח שאול, ואז שאול קיבל נועם אלקי להצליח במלכות. לכן כששמואל משח את דוד למלך הוא לא נישק אותו כי 'המלוכה מחזרת אחרי בעליה' (כלי יקרי' שמואל א' י, ז). **גם דוד המלך נישק את בנו אבשלום כאשר פגשו שנאמר "וַיִּשָּׁק הַמֶּלֶךְ לְאַבְשָׁלוֹם" (שמואל ב' יד, ט) וקשר בזה את נפשו בנפשו (כנעני' עפ"י יספורנו' בראשית מה, י ד"ה וישק). **וכן כשרצה דוד המלך לברך את ידו ברזילי הגלעדי שעזר לו מאוד ואירחו על שולחנו בשעה שהוא היה בְּמַחְנֵי, הקדים לנשקו כדי לקשר את נפשו בנפשו, ועל ידי כן תחול עליו הברכה שרצה לברכו שנאמר "וַיִּשָּׁק הַמֶּלֶךְ לְבָרְזֵלִי וַיְבָרְכֵהוּ וַיִּשָּׁב לְמִקְמוֹ" (שמואל ב' יט, מ) (מדרש האייתמרי' למחבר' שבת מוסר' דרוש כא ד"ה וא"ת).****

אמנם שונות מכך הנשיקות של אדם השוֹנֵא את חברו, לפי שהן אינן נעשות בחביבות ולכן אין בהן שום דבקות בין שתי הרוחות של הנושק והנשוק. ועל נשיקות מעין אלו נאמר "וַיִּנְעֲתוּתוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנֵא" (משלי כז, ה) כאשר "נְעִתוּתוֹת" הם לשון גסות וגאווה. כך היה עם עשו הרשע כשפגש את יעקב אבינו שנאמר "וַיִּרְץ עֶשָׂו לְקִרְאֵתוֹ וַיִּתְבַּקֵּהוּ וַיִּפֹּל עַל צַנְאָרוֹ וַיִּשְׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ" (בראשית לג, ז). מטעם זה יש בתורה נקודות על התיבה "וַיִּשְׁקֵהוּ" (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה ועל דא מאן) **כדי ללמד שלא היתה זו נשיקה של אמת כי עשו הרשע באמת ביקש לנשוך את אחיו יעקב, וה' הצילו כאשר עשה את צווארו לשיש (מדרש פירושים' לר' שלמה שלם דרוש רביעי כללות כח"ב דף ז ע"א ד"ה יורץ עשו' בשם המדרש תנחומא). **וגם כדי ללמד שרוחו של אותו השוֹנֵא לא נדבקה ביעקב** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה ועל דא מאן), **כי בלי חשק ואהבת הלב של הנושק אין הרוחות מתאחדות** (עפ"י יאור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה 'הנה אנכי מהרמ"ק).**

דבקותה הרוחנית של רות עם חמותה נעמי היה על ידי הנישוק

כאשר נעמי ביקשה להיפרד משתי כלותיה, ערפה ורות, היא נישקה אותן שנאמר "וַתֵּאמֶר נְעֻמִי לְשֵׁתֵי כַלְתֵּיהָ לְכַנְהוּ שְׁבִנָּה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה וְעַשׂוּ ה' עִמָּכֶם חֶסֶד פֶּאֶשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם הַמֵּתִים וְעַמְדִי : יְתֵן ה' לְכֶם וּמִצָּאֵן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה : וַתִּשָּׁק לָהֶן וַתִּשְׁאַנְהוּ קוֹלָן וַתְּבַכְינָה" (רות א, ח – ט). **כוונתה של נעמי היה להדביק 'רוח ברוח' כדי לעורר את מי שראויה מבין שתיהן להינדבק בה. וכך אכן היה שרוחה של נעמי נכנס בתוך רות ועורר את רוחה של רות וגם את רוח מחלון בעלה המת שנשאר בקרבה היות שלא היו לו בנים, ואז 'מצא מין את מינו וניעור' וביקשה רות להדבק בה שנאמר "וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ" (רות א, יד) (עיני משה' לאלשיך הקדוש על מגילת רות פרק א דף ג ע"ב טור א ד"ה ונבא אל הענין). והסימן שהיה לנעמי על כך שדבקה רוחה עם רוחה הוא שראתה על רות "כִּי מִתְאַמְצָת הִיא לְלֶקֶת אֶתָּה" (רות א, יח) (עיני העדה' למחבר' שבת מוסר פרשת במדבר יד ט ע"ב ד"ה ותשנה קולן ותבכינה). ואילו ערפה שגם קיבלה נשיקה מנעמי לא נדבקה בה. ואף שנישקה את נעמי פעם נוספת שנאמר "וַתִּשָּׁק עֲרָפָה לְחֻמוֹתָהּ" (רות א, יד) עם כל זה היא לא דבקה בנעמי (עיני משה' לאלשיך הקדוש על מגילת רות פרק א דף ג ע"ב טור א ד"ה ונבא אל הענין) **כי עיקר שורשה היה מצד הרע** (נור הקדושי' בראשית רבה ע, יא ד"ה ותשק ערפה לחמותה).**

נעמי נישקה את שתיהן מתוך כוונה שאם סופן להתגייר אז הדבקות על ידי הנישוק של 'רוח ברוח' יוסיף אליהן כוח הקדושה להתגייר. אך אם כוונתן שלא להתגייר, אז הנשיקה הזאת לפחות תשאב אליה את הרוח הקדושה שבתוכן (זרע שמשון' לר' שמשון נחמני על מגילת רות דף קמו ע"ב טור א ד"ה יתן ה' לכם). **לכן מיד רות וערפה בכו שנאמר "וַתִּשְׁאַנְהוּ קוֹלָן וַתְּבַכְינָה" (רות א, ח – ט) כי הנשיקה של נעמי עוררה את שתי הרוחות של בניה, מחלון וכליון, שהיו במעיהן והם גרמו לשתי הנשים לבכות** (משיב נפשי' לר' יואל סירקיס מחבר' בית חדשי' על מגילת רות דף טז ע"ב טור א ד"ה עוד יתכן) **ואכן אז נוסף לרות 'רוח קדושה' מנעמי היות שהיא התכוונה להתגייר, ואילו אצל ערפה יצא חלק מרוחו של כליון בעלה המת אשר קשקש במעיה כי לא היו לו בנים, ונדבק בנעמי. וכשערפה גמרה בדעתה שלא להתגייר, אז גם מה שנשאר בתוכה מרוח כליון בעלה רצה לצאת החוצה, והוא עורר את ערפה לנשק שוב את נעמי כדי שגם הוא ילך אחרי רוב רוחו וידבק בנעמי שנאמר "וַתִּשְׁאַנְהוּ קוֹלָן וַתְּבַכְינָה עוד וַתִּשָּׁק עֲרָפָה לְחֻמוֹתָהּ" (רות א, יד) (זרע שמשון' על מגילת רות דף קמו ע"ב טור א ד"ה יתן ה' לכם).**

רוחו הטהורה של כליון הסתלקה מערפה מכל וכל, ונכנסה בתוך נעמי אמו הקדושה ונדבקה בה 'רוח ברוח' ונעשה אחד. ואילו ערפה נשארה ריקה כאשר כל רוח הקדושה הסתלקה מקרבה (משיב נפשי' על מגילת רות להב"ח פרק א אות ט דף יז ע"א ד"ה עוד אפשר לומר) **וכשהרגישה ערפה שגם לא נמשך אליה שום שפע קדושה מהנישוק של נעמי חמותה, היא בעטה בכל וחזרה אל ארצה ואלוהיה כפי שאמרה נעמי לרות "וַתֵּאמֶר הֲנָה שָׁבָה בְּמִתְּךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֲהָלֶיהָ" (רות א, טו) (עיני העדה' למחבר' שבת מוסר פרשת במדבר דף יט ע"ב ד"ה ותשנה קולן ותבכינה).** **בתחילה נעמי נישקה את ערפה ואחר כך גם את רות, ובנשיקה זו של רות לא רק שהיא לא הוציאה את רוח מחלון מתוכה אלא שגם הוסיפה לתוכה את רוח כליון שהוציאה קודם לכן מערפה בנשיקתה. וכך היו מחלון וכליון יחד בתוך רות ובמעיה, וכשנולד עובד מבועז ורות יצאו בו שתי הרוחות לשלימותן. ונמצא כי רוח כליון התגלגלה מפה אל פה, מפיה של ערפה לפיה של נעמי ושוב מפיה של נעמי לפיה של רות עד שנדבקה ברוח מחלון**

מיתת 'נשיקה' היא דבקות הנשמה בשכינה בעת יציאתה מהגוף

קודם פטירת האדם מהעולם הזה מתגלית אליו השכינה הקדושה (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא, זוהר פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה זקף עינוי, זוהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה כיון דמטי, זוהר פרשת וירא דף צח ע"א ד"ה ידבר אחר וירא אליו מדרש הנעלם) **בנועם זיוה** (יאגרא דכלהי פרשת בחוקותי ד"ה ונתתי משכני). **ואז מחמת גודל השמחה והחביבות** (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא) **ותשוקת הנפש** (זוהר פרשת אמור דף פח ע"א – פח ע"ב) **שיש לאדם אל השכינה** (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא) **באותה העת, הנפש שלו יוצאת** (זוהר פרשת אמור דף פח ע"א ד"ה זקף עינוי) **מיד** (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה כיון דמטי) **מ'נרתיקה'** (יאגרא דכלהי פרשת ואתחנן ד"ה ואתחנן) **שהוא הגוף שלה** (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא, זוהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה כיון דמטי) **אל מראה השכינה שכנגדה** (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא).

וזה מה שנאמר **"כי לא יראני האדם וחי"** (שמות לג, כ) (זוהר פרשת ויחי דף רכו ע"א ד"ה אמר ליה שפיר, זוהר פרשת וירא דף צח ע"א ד"ה ידבר אחר וירא אליו מדרש הנעלם), **לפי שבחייהם של בני האדם הם לא רואים את מראה השכינה אבל במיתתם הם כן רואים. ומחמת מראה השכינה שרואה הנפטר עינוי נשאות פקוחות במותו. אחר כך מעצימים את עינוי כדי שאותם העיניים שראו מראה קדוש ועליון לא יסתכלו במראה אחר של הסטרא אחרא. ועצימת העיניים של המת מסורה לבן כפי שנאמר ליעקב אבינו "ויוסף נשית ידו על עיניו"** (בראשית מו, ד) (זוהר פרשת ויחי דף רכו ע"א ד"ה אמר ליה שפיר). ומיד אחרי שיוצאת נשמת הנפטר, השכינה הולכת לה ומשאירה אותה לבדה להתאבל על פרישתה מהגוף (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא) **ואוי לנשמה על שהתרחקה מהשכינה ולא זכתה במותה להידיבק בה** (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה כיון דמטי), **וכל שכן הרשעים שהשכינה מתעלמת מהם בצאת נשמתם** (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יולא ינקא' ממהרח"ו).

אך כאשר הנפטר היה אדם צדיק אז בשעה שנשמתו יוצאת אל השכינה שנראית כנגדה, היא מיד נקשרת ונדבקת בה (זוהר פרשת מצורע דף נג ע"א ד"ה בההוא זמנא דמטא) **דיבוק גמור** (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יולא ינקא' ממהרח"ו), **כך שלא נפרדת ממנה עוד לעולם** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה ועל דא מאן). **וקשירתה ודבקותה זו של רוח הצדיק שנפטר עם השכינה הקדושה** (זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה ועל דא מאן, רקנאטי על התורה פרשת ויחי ד"ה ספר הזוהר תא ח"ז) **'רוח ברוח'** (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יולא ינקא' ממהרח"ו) **כלומר רוח הנפטר עם רוח השכינה אשר נפחה בה את רוחה** (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יומאן הוא' מהרא"ג) **היא הנקראת 'מיתת נשיקה'** (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יולא ינקא' ממהרח"ו, יאגרא דכלהי למחבר 'בני יששכר' פרשת בחוקותי ד"ה ונתתי משכני) **בסוד "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה"** (קהלת יב, ז) (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קכד ע"ב ד"ה יומאן הוא' מהרא"ג). **ודבקות זו היא בסוד "ושקני מנשיקות פיהו"** (שיר השירים א, ה) (יאגרא דכלהי פרשת בחוקותי ד"ה ונתתי משכני). **ואשרי חלקו של מי שזכה לדבקות זו עם השכינה** (זוהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה כיון דמטי).

הקב"ה לוקח את נשמות הצדיקים מהעולם הזה על ידי מיתת נשיקה

כאשר הקב"ה ברא את האדם הראשון הוא הטיל בו רוח חיים שנאמר **"וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה"** (בראשית ב, ז). **נתינת הנשמה בתוך האדם הראשון היתה באמצעות 'נשיקה' שנתן לו הקב"ה** (יילקוט שמעוני שיר השירים א' רמז תתקפא). **וכן לקיחת נשמות הצדיקים** (יילקוט שמעוני פרשת מסעי רמז תשפז, 'מזבח אליהו' למחבר 'מדרש תלפיות' פרק פרשת זאת הברכה ד"ה רז"ל) **והצדיקות** (עניי העדה' פרשת חקת דף לא ע"ב ד"ה ותקבר) **מהעולם הזה היא באמצעות 'נשיקה' של הקב"ה שנאמר "כבוד ה' יאסף"** (ישעיה נח, ח) (יילקוט שמעוני פרשת מסעי רמז תשפז, 'מזבח אליהו' למחבר 'מדרש תלפיות' פרק פרשת זאת הברכה ד"ה רז"ל). **כך יהיה גם לעתיד לבוא שה' יתברך יחזיר את נשמות ישראל לתוך הגוף בעת תחית המתים על ידי נשיקה כפי שהיה בבריאת האדם שנאמר "וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם למי: ונתתי רוחי בכם וחייתם"** (יחזקאל לו, יג – יד) (יילקוט שמעוני שיר השירים א' רמז תתקפא).

מיתת הנשיקה היתה אמורה להיות נחלתם של כל ישראל (עפ"י 'כלי יקר' במדבר יט, ב ד"ה וענין עמוק זה), **כי במעמד הר סיני היה לישראל חירות ממלאך המוות** (נשמות רבה' זא, ז). **ואין הכוונה שפסק מהם המוות לגמרי** (כלי יקר' במדבר יט, ב ד"ה וענין עמוק זה) **ושהיו צריכים להיות חיים לעולם** (שתי ידות' לר' אברהם חזקוני פרשת אחרי מות דף פה ע"ב ד"ה ונחזור לעניינינו), **אלא שהיו צריכים למות רק במיתת נשיקה על פי ה'** (כלי יקר' במדבר יט, ב ד"ה וענין עמוק זה, יילקוט דוד' פרשת חקת ד"ה שרפת הפרה). **ועל דעת זה ה' רצה לתת לישראל את התורה לפני חטא העגל, כך שמיתתם תהיה בנשיקה על ידי הידבקות אל השכינה היות והנשמה חפצה מאוד לזון וליהנות מזיוה** (שתי ידות' פרשת אחרי מות דף פה ע"ב ד"ה ונחזור לעניינינו). **אך בעקבות חטא העגל חזרו ישראל לקלקול הראשון והשליטו עליהם את מלאך המוות ועמו באה להם גם 'טומאת המת'** (כלי יקר' במדבר יט, ב ד"ה וענין עמוק זה, יילקוט דוד' פרשת חקת ד"ה שרפת הפרה). **לכן אמרו רבותינו על פרה אדומה "תבוא האם ותקנח צואת בנה"** (ראה 'מדבר רבה' יט, ח) **כלומר שהפרה תעביר את טומאת המת שבאה לאדם בעקבות חטא 'העגל' בנה** (כלי יקר' במדבר יט, ב ד"ה וענין עמוק זה).

אמנם נשמות הצדיקים ששיגות מה שביכולתם בעולם הזה עדיין זוכות למות 'מיתת נשיקה' (מעבר יב' בחלק שפת אמת פרק כה ד"ה ויזהר האדם). **כך היה עם אהרן הכהן שמת במיתת נשיקה. וכשראה משה רבינו שליווה אותו את ההנאה הרבה שהיתה לו ברגע המיתה הוא אמר כי הלוואי והוא היה הוא מקדים לבוא לשם לפני אחיו, והתאוה משה להיפטר באותה המיתה שנפטר אהרן אחיו. אז ה' התרצה לו והבטיח כי פטירתו תהיה דומה לפטירת אהרן הכהן. וכשם שלא נודע היכן היא המערה בה נקבר אהרן כך לא יידעו היכן היא המערה שבה הוא ייקבר, וכשם שלא שלט מלאך המוות באחיו אלא הקב"ה לקחו על ידי מיתת 'נשיקה', כך גם נשמתו של משה רבינו תילקח על ידי הקב"ה ב'נשיקה' שנאמר **"ונאסף אל עמי גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך"** (במדבר כז, יג) (יילקוט שמעוני פרשת מסעי רמז תשפז). **וזה מה שנאמר אצל משה רבינו "ונקמת שם מנשה עבד ה' בארץ מואב על פי ה'"** (דברים לד, ח), **"על פי ה'"** – שמת על ידי ה' במיתת נשיקה (יילקוט שמעוני פרשת ואתחנן רמז תתכא, ספר 'ציוני' פרשת וזאת הברכה ד"ה על פי ה').**

בעת פטירת הצדיקים מופיע גם מלאך המוות או מלאך הנקרא בשמו של מלאך המוות (יבן יהודעי; למחבר 'בן איש חי' על גמי בבא בתרא דף יז ע"א). ובאים ארבעה מלאכים מן השמים על מנת לשמור על הצדיקים שלא ימית אותם הסטרא אחרא אלא השכינה הקדושה על ידי 'נשיקה' (זוהר פרשת פקודי דף רנו ע"א ד"ה ואלוין אינון היכלות קדושה) כי תמיד "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו" (תהלים לו, לב) בחרבו, על מנת לקבל הרבה שפע בשעת מיתתו. אך הקב"ה לא מוסר את הצדיק בידו אלא הוא מות מיתת נשיקה ואין לסטרא אחרא חלק ונחלה בו. **אמנם בשעת מגפה רחמנא ליצלו, יש לס"מ רשות לקחת אפילו צדיקים שכבר נגזר עליהם למות באותה שנה במיתת נשיקה, והוא ממיתם בחרבו הקשה והורג יחד טובים ורעים** (תורת נתן וליקוטים ממחרח"י פרשת שמות דף יט ע"ב). ושונים מכל זה היו **אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן ומרים** שבפטירתם לא הופיע מלאך המוות ולא שום זכר שלו (גמי בבא בתרא דף יז ע"א).

מיתת נשיקה היא הטובה ביותר מכל סוגי המיתות בעולם

טומאת המת באה ע"י מלאך המוות, כאשר הוא מוציא את נשמת האדם בכוח מגופו וגם מביא עליו את הטומאה. אך **אותם צדיקים שמיתתם על ידי נשיקה ולא על ידי מלאך המוות, אין בהם שום צד של טומאה** (כלי יקר ויקרא כא, ב ד"ה כי אם לשאר, יזרע שמשוין פרשת חקת דף קיט ע"א טור א ד"ה ופסוק זאת התינו בשם השפתי כהן על התורה, ספר 'מיתת-ה' פרשת חיי שרה דף יא ע"א ד"ה במדרש פנעו לו). **לכן אמרו רבותינו "צדיקים אינם מטמאים"** (ראה תוסי' גמ' בימות דף סא ע"א ד"ה 'מעמי') (ילקוט שמעוני פרשת ואתחנן רמז תתכא, ספר 'ציוני' פרשת וזאת הברכה ד"ה על פי ה') **כשאין כוונתם לכל הצדיקים אלא דווקא לאותם אלו שמתו 'מיתת נשיקה'** (יזרע שמשוין פרשת חקת דף קיט ע"א טור א ד"ה פסוק זאת התינו), **על ידי נישוק נשמתם בשכינה הקדושה** (ילקוט שמעוני פרשת ואתחנן רמז תתכא, ספר 'ציוני' פרשת וזאת הברכה ד"ה על פי ה'). **וזה בשונה ממיתה רגילה על ידי מלאך המוות** (ילקוט שמעוני פרשת ואתחנן רמז תתכא, ספר 'ציוני' פרשת וזאת הברכה ד"ה על פי ה') **שמתמא את האדם מכוח 'זוהמת הנחש'** (בבבא אהרן לר' אהרן דרשן הי"ד פרשת חיי שרה ד"ה ותמות).

זה הטעם שהתורה מתארת בלשון 'אסיפה' את פטירתם של האבות הקדושים והצדיקים, כי הם לא מתו מיתה רגילה אלא נאספו על ידי השכינה הקדושה במיתת 'נשיקה' (מצודות דוד' להרדב"ז מצוה תלו ד"ה עוד יש) **ומיד עלו לנן עדן כמו כל מי שמת במיתת נשיקה** (עפ"י 'מראית העין' להחיד"א על מסכת חגיגה דף ד סוף ד"ה אי איכא). כך נאמר אצל **אברהם אבינו "ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן וישבע ימים ויקברו אותו ועשו יעקב בןיו"** (בראשית כה, ח), וכן נאמר אצל **יצחק אבינו "ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן וישבע ימים ויקברו אותו ועשו יעקב בןיו"** (בראשית כו, ט), וכן נאמר אצל **יעקב אבינו "ויכל יעקב לצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו"** (בראשית מט, לו). **וכן נאמר אצל משה רבינו ואהרן הכהן "וימת בהר אפרת אתה עלה שמה והאסף אל עמיו כפאשר מת אהרן אחיך בהר ההר ויאסף אל עמיו"** (דברים לב, ט), ועוד נאמר על **משה רבינו "נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמיו"** (במדבר לא, ב).

כאשר צדיק מת בארץ ישראל באות לקראתו נשמות קדושות כדי לקבלו, אך לא אם הוא מת בחוץ לארץ. **אמנם אם הוא מת ב'מיתת נשיקה' כך שהשכינה בעצמה התקרבה אליו, אז אגב קרבתה מתקרבים גם הנשמות הקדושות אל הנפטר**. וזה מה שנאמר במשה רבינו שמת בחוץ לארץ במיתת נשיקה **"ונאסף אל עמיו"** (במדבר כז, יג) (ילקוט דוד' פרשת ויחי ד"ה ויאסף אל עמיו מהזהיר). ועוד מי שמת על ידי מלאך המוות כל גופו מסריח מחמת הטיפה המרה שהטיל בו מלאך המוות, **אבל מי שמת 'מיתת נשיקה' גופו לא מסריח ואין לו בזיון** (יצמח דוד' למחבר שו"ת בית דוד דף קח ע"ב ד"ה ולא ידע איש, זיקוקין דנורא ובעורין דאשא' על תנא דבי אליהו זוטא פרק ג אות י בביאור). **וכן מי שמת על ידי מלאך המוות משנתה זיו פניו ונחשך עיניו, אבל מי שמת מיתת נשיקה פניו לא משתנות ולא ניטל ממנו זיוו** (שתי ידות' פרשת חקת דף קב ע"א טור א ד"ה ואיתא בגמרא) **ונשאר לו לחות בקבר**. לכן הצדיקים נקראים במיתתם חיים (נור הקודש' בראשית רבה עט, א ד"ה בשש צרות) ועליהם נאמר **"יעלוו חסידים בכבוד וינגו על משפבתם"** (תהלים קמט, ה) (עיני העדה' למחבר שבט מוסר פרשת ויקרא דף א ע"ב ב ד"ה ירחץ).

תשע מאות ושלש סוגי מיתות יש בעולם שנאמר "האקל לנו אל למושעות ולה' אנדי למות תוצאות" (תהלים סח, כא) **"תוצאות"** – בגימטריא תשע מאות ושלש כנגד מספר סוגי המיתות הקיימות, והנוחה שבכולם היא **מיתת הנשיקה** (ילקוט שמעוני תהלים סח רמז תשצז). **וצריך כל אדם להתפלל שכשיבוא יום קיצו תבוא אליו השכינה וימות 'מיתת נשיקה' שהיא נחשבת מיתה בשיבה טובה** (קב הישר' סוף פרק סז) **ולא מיתה על ידי מלאכי מוות שלוחי 'החיצונים' הבאים לשטוף את העולם** (נור קודש' על בראשית רבה סב, ד ד"ה אמרין אילין). ועל כך נרמז בפסוק **"על זאת יתפלל כל חסיד אלקיך לעת מצא"** (תהלים לב, ו), **"עת מצא"** – היא העת של המוות שנאמר **"למנות תוצאות"** (תהלים סח, כא) (ילקוט שמעוני תהלים סח רמז תשצז) כלומר שיתפלל החסיד לזכות למות מיתה קלה כמו 'מיתת נשיקה' או על ידי מלאך קדוש (נור קודש' על בראשית רבה סב, ד ד"ה אמרין אילין) **כי לא כל צדיק זוכה לזה** (נור הקודש' על בראשית רבה צב, ב ד"ה לעת מצוי היום). ועל כך התפלל דוד המלך בעצמו **"העבר עיני מראות שוא בדרךך הניני"** (תהלים קיט, לו) כלומר שיזכה לראות במותו את השכינה הקדושה ולא את מלאך המוות הנקרא **"שוא"** (ארץ החיים' לר' אברהם חיים הכהן על התהלים מזמור קיט, לו).

על ידי לימוד תורה לשמה יכול האדם לזכות למות 'מיתת נשיקה' (ידעת חכמה' למהרי"ל פוחוביצר שער הידיעות פרק חמישי דף נח ע"ב סוף ד"ה וענין המיתה) **לכן "הסיף והספר ירדו כרוכים מן השמים"** (ראה 'דברים רבה' ד, ב) **ללמד שאם עוסקים בספר התורה אז ניצלים מחרבו של מלאך המוות כי מתים 'מיתת נשיקה'** (עיני העדה' על התורה למחבר 'שבט מוסר' פרשת ויקרא דף א ע"ב ב ד"ה ירחץ). רק הזוהר האדם בעת תפילת שמונה עשרה לא לפתוח את עיניו או אם מתפלל בעיניים פתוחות ינמיך אותן לארץ, כי אחרת כאשר תצא נפשו מן העולם יקדים מלאך המוות ליטול את נשמתו והוא לא יוכל להסתכל באור השכינה וגם לא למות ב'מיתת נשיקה' על מה שזלזל בחייו בשכינה שהיתה לפניו בשעת תפלת העמידה (זוהר פרשת ואתחנן דף רס ע"ב ד"ה תא חזי מאן דקאים בצלותא). לכן מן הראוי לאדם לכסות את עיניו בתפילת העמידה (עפ"י יאור צדיקים' בחלק ספר מוסר דף קט ע"ב ד"ה לכסות עיניו). **ורבים מעמי הארץ אינם נזהרים בזה, כי לא יכולים לעמוד שעה קטנה בלי להסתכל אנה ואנה בזמן תפילת העמידה, ואם אינם יודעים כי מי שאז "עצם עיניו" (ישעיהו לג, טו) הוא ימלט "מראות ברע" (ישעיהו לג, טו) ויזכה לחזות בנועם ה' (ואורות אלים' לר' אליעזר פאפו ליקוט מוסר מהזוהר דף רס ע"ב ד"ה מאן דקאים), כן יהי רצון.**

<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>	<p>העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם: העלון גם לעיוני נסתם:</p>
--	--	--	--	--	--	--	--